

Hänvisning

Begäran om utlåtande, VN/35657/2024

Kontaktperson

Mia Westman, telefon +358 (0)18 25454
mia.westman@regeringen.ax

Miljöministeriet

PB 35

FI-00023 STATSRÅDET

registratorskontoret.ym@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen

Miljöministeriet bereder landskapsregeringen möjlighet att ge utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen (527/2014). Utlåtandet ska vara inlämnat senast den 7 maj 2026.

Propositionens innehåll

De förslagna ändringarna i miljöskyddslagen föranleds av Europaparlamentets och rådets direktiv 2024/2881 av den 23 oktober 2024 om luftkvalitet och renare luft i Europa (omarbetning), nedan *luftkvalitetsdirektivet* eller *direktivet*. Direktivet ska genomföras senast den 11 december 2026.

För att trygga luftkvaliteten förutsätter genomförandet av luftkvalitetsdirektivet en avsevärd skärpning av de gränsvärden och andra miljökvalitetskrav och miljökvalitetsmål som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen. Bestämmelser om möjligheter till undantag när det gäller miljökvalitetskrav kommer att finnas kvar. Det föreslås att det till lagen fogas ett undantag som gäller förlängning av tidsfristerna för gränsvärdena och att tillämpningen av det undantag som gäller vintertida sandning preciseras. Möjligheten till undantag när det gäller bidrag till luftföroreningar som härstammar från naturliga källor ska också genomföras nationellt.

Vidare föreslås nya bestämmelser om övervakning av luftkvaliteten samt att ansvaret för övervakningen preciseras. Utöver uppföljningsområdena för luftkvaliteten föreslås fastställande av nya territoriella enheter för genomsnittlig exponering. Dessutom föreslås bestämmelser om en ny typ av mätstation, nämligen superstationer för övervakning. Ett nytt krav är också att övervakningen av luftkvaliteten ska ordnas på högbelastade platser för luftföroreningar. En central ändring som hänför sig till de utvärderingsmetoder som används vid övervakningen av luftkvaliteten är möjligheten att i större utsträckning använda modelleringstillämpningar för luftkvalitet.

Till lagen fogas nya bestämmelser om tillhandahållande av information om luftkvaliteten samt nya och strängare bestämmelser om planer för förbättring av luftkvaliteten. Kravet på att utarbeta en färdplan för luftvården är nytt medan de plantyper som kvarstår är luftvårdsplaner och handlingsplaner på kort sikt. Dessutom utvidgas tillämpningsområdet för skyldigheten att bedriva gränsöverskridande samarbete. Till lagen fogas nya bestämmelser om sökande av ändring och rätt att inleda ärenden vilket direktivet förutsätter.

Lagstiftningsbehörighet

Luftkvalitetsdirektivet samt de förslagna ändringarna i miljöskyddslagen hänförs till området miljövård vilket med stöd av 18 § 10 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland, nedan självstyrelselagen, hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

De tidigare direktiven om luftkvalitet, vilka nu har omarbetats, har genomförts på Åland genom landskapslag (2008:124) om miljöskydd samt genom blankettlagstiftning. Lagstiftningsåtgärder för att genomföra luftkvalitetsdirektivet på Åland kommer att vidtas.

Materiella synpunkter

Enligt 38 § självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter avfattas på svenska.

Landskapsregeringen noterar att endast propositionens huvudsakliga innehåll samt de förslagna lagtexterna finns översatta till svenska. Landskapsregeringens utlåtande baserar sig endast på det svenskspråkiga materialet.

Landskapsregeringen välkomnar information om ändringar som sker i rikslagstiftningen eftersom luftkvalitet på Åland delvis regleras genom blankettlagstiftning. Då förslaget gäller åländsk behörighet lämnar landskapsregeringen inga övriga synpunkter.

Minister


Jesper Josefsson

Specialsakkunnig i miljöförvaltning


Mia Westman